

Historie mladého státu i vzpomínka na významného výtvarníka

JANA ČEŇKOVÁ

Jarní období je tradičně spojeno s cenami, a jak bylo již naznačeno v předchozím čísle *Biblia* (4/2019), ocenění se udělují i v oblasti literatury pro děti a mladé čtenáře. Z knih, které získaly nebo byly nominovány v letošním ročníku soutěže Zlatá stuha, se zastavím u dvou titulů, které zdánlivě nic nespojuje. Daniela Krolupperová napsala historickou detektivku pro děti *Past na korunu* (Albatros 2018) a nakladatelství Book Dook se podjalo vydat vzpomínkovou prózu Marky Míkové *Dům v Rugolu* (2018). Témata obou knih se dotýkají minulosti, významnou roli hrají výročí, zejména události spojené s utvářením nově vzniklé Československé republiky, ale také osobní vzpomínka na blízkého a významného člověka. Sympatickým trendem v literární tvorbě napříč žánry a věkem je niterná touha nalézat vlastní minulost prostřednictvím příběhů, zasahujících do velkých i malých každodenních dějin.

Divadelnice, hudebnice a v posledních řadách autorka knih pro děti Marka Míková (*1959) v *Domu z Rugolu* představila koncepčně i graficky náročnější titul, snoubící v sobě několik poloh. Jednu z nich představuje obvyklé prázdninové vyprávění o českých dvojčatech, které stráví léto u svého strýčka v Rugolu de Sanderma. Nebyl autorčiným vysněným příbuzným, ale skutečným Štěpánem Zavřelem, jenž se po své emigraci v roce 1959 věnoval malbě a ilustraci a zanechal zde významný kulturní odkaz. Žil v pohádkově laděném domě, plném kreseb a tajemných zákoutí. Tuto zkušenost Marka

Míková přetavila do líčení letní dovolené obou dívek a jejich rodičů, čtenář si rád osvěží pár italských sousloví, ochutná vyhlášenou kuchyni a občas zabrousí do atmosféry festy. Všechny kapitoly jsou rámovány černobílým ilustračním doprovodem Zavřelova blízkého přítele, malíře a ilustrátora Jindry Čapka – spojovalo je přátelství i nakladatelství Bohempress (založil jej v roce 1971 s Otakarem Božejovským), vydávající dodnes výjimečné obrázkové knihy pro děti. Nedílnou součástí knihy jsou barvitě rozjívěné kresby po obou stranách, v nichž postupně odkrýváme výtvarnou tvorbu Štěpána Zavřela. Ozvláštňují ji

představy jedné z dívek, v níž poznáváme samotnou autorku. Kniha může být upomínkou pro všechny, kteří se vydávají do Itálie za sluncem, dobrodružstvím a uměním a jsou naladěni opájet se půvabnou představou o fiktivních prázdninách, které Marka Míková věnovala věhlasnému strýci. Reálně můžeme navštívit jeho vyhlášené muzeum v benátském kraji nebo zalistovat obrazovým albem pro děti *Sen v Benátkách* (původně německy 1974, česky 2016).

Spisovatelka a překladatelka Daniela Krolupperová (*1969) již napsala jednu historickou detektivku *Zločin na Starém Městě*

pražském (2014), pro jejíž zápletku využila známý obraz Jakuba Schikanedera *Vražda v domě*. Stejně jako v této povedené próze, přibližující atmosféru soumraku 19. století, i v *Pasti na korunu* – oceněné nakonec v kategorii beletrie pro děti – vystupuje minulá Praha v ilustracích Barbory Kyškové, tentokrát zasažena do doby po Velké válce a prvního roku existence Československé republiky. Příběh uvádí jeden z reálných seznamů padlých, raněných a zajatých vojáků, z něhož jsou dvě jména spřízněna s chlapeckými hrdiny Filipem a Jáchymem. Oba pomáhají svým rodinám, jeden v pekařství a druhý s roznáškou oděvů. Při jedné takové cestě narazí na vysoce postaveného pána v družném hovoru s věčně opilým pekařským pomocníkem, který je na štíru se zákonem. Autorka zkušeně rozvine pátrání obou chlapců i jejich nové kamarádky po tajemství neobvyklého setkání, které je dovede k překvapivé loupeži, ohrožující mladý stát. V románu vystupují reálné postavy státníků a dostane se nám nezanedbatelného historického poučení, týkající se měnové reformy na počátku budování Československa. Daniela Krolupperová tyto informace do textu vkomponovala nenásilně a dokázala tak současným dětem přiblížit každodenní rodinný i školní prvorepublikový život. Nezbyvá než si přát, aby si ji dokázaly přečíst a zamyslet se nad nejednoznačnou minulostí vzniku naší republiky.

Autorka je literární kritička a editorka, přednáší na FSV UK.

